

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/176/НА- СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдөр	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор М.Алтантуяа Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Ахлах аудитор Б.Должмаа Утас: 88110538 Цахим хаяг: doljmaab@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3 . САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	11
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	15
4.1 Ерөнхий зүйл.....	15
4.2 Материаллаг байдал	15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5.1 Албан шаардлага	17
5.2 Зөвлөмж.....	19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Орон нутгийн өмчийн газар
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024.02.23 № 2/20
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

- Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлийн дүн нь гүйцэтгэлийн үе шатанд тооцсон материаллаг байдлын дүнгээс хэтэрсэн;
- Жилийн эд хөрөнгийн тооллогоор санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй боловч биетээр байхгүй 49,616.0 мянган төгрөгийн мал амьтдыг байгаагаар тоолсон;
- Өмнөх оны санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй нягтлан бодогчоор ажиллаж байсан А.Мөнхтогтохтой холбоотой авлагыг барагдуулаагүй байна.

Дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “Энэ хуулийн 5.1.3-т заасан санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх зарчмыг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ: төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4 дэх “Тооллогын комисс дараах үүрэгтэй: эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2 дахь “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ: бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 дахь “Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ: дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтууд болон УСНББОУС 17 болон Оршин байх, Тохиолдсон байх, Иж бүрэн байх, Үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

5020108

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй, 2023 онд 70106 (Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдах) хөтөлбөрийн арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр орон нутгийн төсвөөс баталсан 777,812.2 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн авч, өөрийн орлогоор 792,4 мянган төгрөгийг оруулан, гүйцэтгэлээр 736,088.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, зардлын хэмнэлтийн 42,515.9 мянган төгрөгийг оны эцэст орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Баянхонгор аймгийн ИТХ-ын Хуралдааны 2023 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 13/08 дугаар тогтоолоор тус байгууллагын санхүүгийн тайлан дахь 947,629.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан, үүнээс 920,000.0 мянган төгрөг нь сэргээгдэх эрчим хүч байсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/107 дугаар захирамжаар Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргыг хяналт шинжилгээ, үнэлгээний дүнгээр 89.6 хувиар үнэлсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

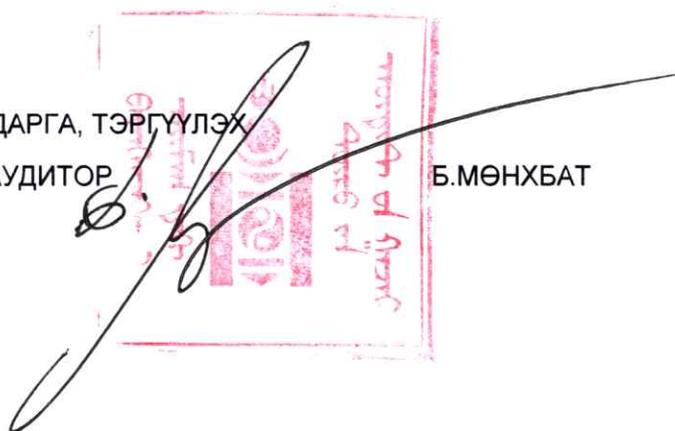
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	233,384,419.66	259,503,894.28
33	АВЛАГА	10,849,500.00	20,292,700.00
33500	Бусад авлага	6,500,000.00	9,900,000.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	6,500,000.00	9,900,000.00
33600	Зээлийн авлага	4,349,500.00	10,392,700.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	4,349,500.00	10,392,700.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	4,349,500.00	10,392,700.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	176,034,919.66	192,711,194.28
35100	Түүхий эд материал	46,321,081.66	50,779,732.28
35110	Тусгай зориулалттай материал	46,321,081.66	50,779,732.28
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	66,587,008.00	76,327,000.00
35400	Хангамжийн материал	13,510,830.00	13,795,930.00
35410	Бичиг хэргийн материал	3,554,550.00	3,634,280.00
35420	Аж ахуйн материал	7,812,130.00	10,161,650.00
35470	Бусад хангамжийн материал	2,144,150.00	0
35600	Мал амьтад	49,616,000.00	51,808,532.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	46,500,000.00	46,500,000.00
36600	Бусад нөөц	46,500,000.00	46,500,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,213,622,764.84	2,793,549,310.82
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,213,622,764.84	2,793,549,310.82
39200	Биет хөрөнгө	3,076,584,764.84	2,656,661,310.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,981,066,850.00	3,246,131,926.28
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,293,778,491.33	-943,848,337.54
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	348,512,385.00	351,302,385.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-156,840,384.88	-180,869,384.76
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	255,128,135.50	263,389,447.50
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-173,703,974.95	-159,470,180.09
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	72,554,499.00	72,004,549.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-55,022,702.23	-58,463,713.30
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	240,790,376.13	240,790,376.13
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-142,255,327.40	-174,439,157.40
39217	Ном	133,400.00	133,400.00
39300	Биет бус хөрөнгө	137,038,000.00	136,888,000.00
39301	Програм хангамж	1,150,000.00	1,150,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-850,000.00	-1,000,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	136,738,000.00	136,738,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,447,007,184.50	3,053,053,205.10
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0	251,300.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	251,300.00
41300	Өглөг	0	251,300.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	171,300.00
41360	Бусад өглөг	0	80,000.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0	80,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,447,007,184.50	3,052,801,905.10
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,447,007,184.50	3,052,801,905.10
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	684,879,255.00	684,879,255.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	684,879,255.00	684,879,255.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,213,011,729.41	1,818,806,450.01
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,917,774,367.83	2,213,011,729.41
51220	Тайлант үеийн үр дүн	295,237,361.58	-394,205,279.40
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	549,116,200.09	549,116,200.09
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,447,007,184.50	3,053,053,205.10

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	969,135,013.00	1,013,299,766.88
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	518,789,713.00	223,791,549.38
120	Нийтлэг татварын бус орлого	518,789,713.00	223,791,549.38
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,680,000.00	792,410.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	750,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,680,000.00	42,410.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	432,556,055.00	147,357,966.76
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	84,553,658.00	75,641,172.62
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	450,345,300.00	789,508,217.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	19,089,400.00	11,696,017.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	14,494,400.00	11,696,017.50
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,595,000.00	0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	431,255,900.00	777,812,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	431,255,900.00	777,812,200.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	673,897,651.42	978,419,529.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	673,897,651.42	978,419,529.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	584,503,538.65	889,967,701.92
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	230,164,814.14	398,069,200.51
210101	Үндсэн цалин	225,610,214.14	274,737,900.51
210102	Нэмэгдэл	4,554,600.00	99,602,860.00
210104	Урамшуулал	0	23,728,440.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,471,512.09	50,269,433.64
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,296,379.77	34,930,421.52
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,312,980.78	3,980,691.93
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,850,373.78	3,184,553.61
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	455,617.80	743,069.64
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,556,159.96	7,430,696.94
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,398,036.00	54,556,328.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,285,822.00	7,107,632.00
210302	Түлш, халаалт	21,112,214.00	47,448,696.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,070,910.00	58,107,410.00
210401	Бичиг хэрэг	5,048,950.00	6,531,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,740,760.00	33,072,810.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,564,000.00	3,564,000.00
210404	Ном, хэвлэл	336,000.00	252,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	600,000.00	12,800,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,781,200.00	1,887,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,213,500.00	4,522,800.00
210604	Урсгал засвар	2,213,500.00	4,522,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,611,200.00	5,502,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,611,200.00	5,502,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,017,221.00	12,866,975.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,545,460.00	10,815,579.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	630,225.00	951,734.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	597,728.00	405,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	0
210807	Газрын төлбөр	644,808.00	694,662.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	252,556,345.42	306,073,154.77
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,656,315.00	18,922,578.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0	248,145.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	231,900,030.42	286,902,431.77
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	89,394,112.77	88,451,827.35
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	37,007,376.00	35,458,100.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,021,976.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	16,335,400.00	35,458,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	650,000.00	0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	52,386,736.77	42,515,988.85
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	45,884,935.77	42,515,988.85
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,501,801.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0	10,477,738.50
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	10,477,738.50
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	295,237,361.58	34,880,237.61
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0	429,085,517.01
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	0	362,888,889.01
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	0	66,196,628.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	295,237,361.58	-394,205,279.40

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	447,788,941.00	796,800,627.50
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,680,000.00	792,410.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,680,000.00	792,410.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,680,000.00	792,410.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,680,000.00	792,410.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	446,108,941.00	796,008,217.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	14,853,041.00	18,196,017.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,258,041.00	16,661,017.50
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,595,000.00	1,535,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	431,255,900.00	777,812,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	431,255,900.00	777,812,200.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	441,588,941.00	714,440,727.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	441,588,941.00	714,440,727.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	352,194,828.23	625,988,900.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	229,973,394.66	398,235,203.55
210101	Үндсэн цалин	225,418,794.66	266,891,487.96
210102	Нэмэгдэл	4,554,600.00	110,072,658.62
210104	Урамшуулал	0	21,271,056.97
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,242,931.57	49,932,130.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,067,799.25	37,794,099.43
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,312,980.78	3,034,298.57
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,850,373.78	2,427,698.55
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	455,617.80	606,835.53

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,556,159.96	6,069,198.52
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,398,036.00	54,556,328.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,285,822.00	7,107,632.00
210302	Түлш, халаалт	21,112,214.00	47,448,696.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,748,950.00	63,633,110.00
210401	Бичиг хэрэг	5,055,250.00	6,531,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,400,000.00	29,699,530.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,564,000.00	3,564,000.00
210404	Ном, хэвлэл	336,000.00	252,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	600,000.00	22,648,980.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,793,700.00	937,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,213,500.00	3,566,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0	620,000.00
210604	Урсгал засвар	2,213,500.00	2,946,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,611,200.00	5,352,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,611,200.00	5,352,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,930,501.00	29,813,805.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,588,965.00	27,762,409.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	500,000.00	863,734.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	597,728.00	405,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	88,000.00
210807	Газрын төлбөр	644,808.00	694,662.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,076,315.00	20,899,123.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,076,315.00	17,184,450.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0	3,714,673.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	89,394,112.77	88,451,827.35
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	37,007,376.00	35,458,100.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,021,976.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	16,335,400.00	35,458,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	650,000.00	0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	52,386,736.77	42,515,988.85
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	45,884,935.77	42,515,988.85
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,501,801.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0	10,477,738.50
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	10,477,738.50
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	6,200,000.00	82,359,900.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	6,200,000.00	82,359,900.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	6,200,000.00	82,359,900.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6,200,000.00	82,359,900.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6,200,000.00	82,359,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-6,200,000.00	-82,359,900.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	684,879,255.00	549,116,200.09	1,917,774,367.83	3,151,769,822.92
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	684,879,255.00	549,116,200.09	1,917,774,367.83	3,151,769,822.92
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	295,237,361.58	295,237,361.58
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	684,879,255.00	549,116,200.09	2,213,011,729.41	3,447,007,184.50
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	684,879,255.00	549,116,200.09	2,213,011,729.41	3,447,007,184.50
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	684,879,255.00	549,116,200.09	2,213,011,729.41	3,447,007,184.50
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-394,205,279.40	-394,205,279.40
20	2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	684,879,255.00	549,116,200.09	1,818,806,450.01	3,052,801,905.10

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	779,812,200.00	736,088,621.15	43,723,578.85	94.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	779,812,200.00	736,088,621.15	43,723,578.85	94.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	743,645,100.00	700,630,521.15	43,014,578.85	94.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	399,461,000.00	398,235,203.55	1,225,796.45	99.7
210101	Үндсэн цалин	300,833,000.00	266,891,487.96	33,941,512.04	88.7
210102	Нэмэгдэл	98,628,000.00	110,072,658.62	-11,444,658.62	111.6
210104	Урамшуулал	0	21,271,056.97	-21,271,056.97	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	49,932,600.00	49,932,130.60	469.40	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,794,200.00	37,794,099.43	100.57	100.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,034,600.00	3,034,298.57	301.43	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,427,700.00	2,427,698.55	1.45	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	606,900.00	606,835.53	64.47	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,069,200.00	6,069,198.52	1.48	100.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,000,000.00	54,556,328.00	443,672.00	99.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,500,000.00	7,107,632.00	392,368.00	94.8
210302	Түлш, халаалт	47,500,000.00	47,448,696.00	51,304.00	99.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	67,257,700.00	63,633,110.00	3,624,590.00	94.6

210401	Бичиг хэрэг	6,576,000.00	6,531,100.00	44,900.00	99.3
210402	Тээвэр, шатахуун	29,700,100.00	29,699,530.00	570.00	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,564,000.00	3,564,000.00	0.00	100.0
210404	Ном, хэвлэл	600,000.00	252,000.00	348,000.00	42.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	25,137,600.00	22,648,980.00	2,488,620.00	90.1
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,680,000.00	937,500.00	742,500.00	55.8
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	61,536,800.00	61,496,700.00	40,100.00	99.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	41,550,000.00	41,549,900.00	100.00	100.0
210604	Урсгал засвар	19,986,800.00	19,946,800.00	40,000.00	99.8
2107	Томилолт, зочны зардал	6,110,000.00	5,352,400.00	757,600.00	87.6
210702	Дотоод албан томилолт	6,110,000.00	5,352,400.00	757,600.00	87.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	69,096,000.00	46,525,526.00	22,570,474.00	67.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	64,880,000.00	44,474,130.00	20,405,870.00	68.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0	500,000.00	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,200,000.00	863,734.00	336,266.00	72.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	516,000.00	405,000.00	111,000.00	78.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	88,000.00	112,000.00	44.0
210807	Газрын төлбөр	1,800,000.00	694,662.00	1,105,338.00	38.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,251,000.00	20,899,123.00	14,351,877.00	59.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,251,000.00	17,184,450.00	14,066,550.00	55.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,000,000.00	3,714,673.00	285,327.00	92.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	36,167,100.00	35,458,100.00	709,000.00	98.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,167,100.00	35,458,100.00	709,000.00	98.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	35,458,100.00	35,458,100.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	709,000.00	0	709,000.00	0.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	779,812,200.00	776,115,990.00	3,696,210.00	99.5
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	777,812,200.00	775,323,580.00	2,488,620.00	99.7
320001	Орон нутгийн төсвөөс	777,812,200.00	775,323,580.00	2,488,620.00	99.7
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	2,000,000.00	792,410.00	1,207,590.00	39.6
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,000,000.00	792,410.00	1,207,590.00	39.6
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	0.00	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	0.00	100.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	21	21	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	7	7	0.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11	11	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	6	6	0.00	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	24	24	0.00	100.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	8	8	0.00	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	10	10	0.00	100.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	7,718,279.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	7,718,279.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	7,718,279.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,718,279.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,718,279.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,477,738.50
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,477,738.50
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	18,196,017.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	18,196,017.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,196,017.50

3 . САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ "Орчин үеийн техник технологийг нэвтрүүлж, мэргэжил, боловсрол, дадлага туршлагатай мэргэшсэн хүний нөөцийг түшиглэн төрийн ажил үйлчилгээг байгууллага, иргэдэд чадварлаг бүтцээр хөнгөн шуурхай хүртээмжтэй хүргэх" эрхэм зорилготой тус байгууллага нь 24 орон тоотой үйл ажиллагаа явуулсан байна.

Тайлант онд хөрөнгө захиран зарцуулах 1 дүгээр гарын үсгийг даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгчээр 2023 оны 1-6 сар хүртэл Г.Өлзийбат гүйцэтгэж, 6 сараас хойш Л.Батхуяг ажилласан, 2 дугаар гарын үсгийг нягтлан бодогч Х.Доржсамбуу зурж, нярваар 1-11 сар хүртэл хугацаанд А.Мөнхтогтох, 2023.12.01-ний өдрөөс Ц.Шинэзориг нар ажиллажээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллага нь Төсвийн тухай, Төрийн албаны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Мэдээллийн ил тод байдлын тухай, Шилэн дансны тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай, Байгууллагын нууцын тухай, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай, Нийгмийн даатгалын тухай, Архивын тухай болон Татварын багц хуулиудыг мөрдөж үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Тайлант онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг үргэлжлүүлэн мөрдсөн;
- Засгийн газрын тогтоолоор албан хаагчдын цалин нэмэгдсэн байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авсан ба дотоод аудит гүйцэтгээгүй тул аудитад ашиглах баримт материал байхгүй, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын үйл ажиллагаанд мөрдөж буй Баянхонгор аймгийн СТСХ-ээс бэлтгэж гаргасан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 393,954.0 мянган төгрөгөөр буюу 11 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0	0
Авлага	10,849.5	20,292.7	9,443.2
Бараа материал	176,034.9	192,711.2	16,676.3
Нөөцийн бараа	46,500.0	46,500.0	-
Үндсэн хөрөнгө	5,036,073.6	4,311,640.1	(724,433.6)
Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,822,450.9)	(1,518,090.8)	304,360.1
Нийт хөрөнгө	3,447,007.2	3,053,053.2	(393,954.0)
Өр төлбөр	-	251.3	251.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	3,447,007.2	3,052,801.9	(394,205.3)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	3,447,007.2	3,053,053.2	(393,954.0)

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайлан

Дээрх хүснэгтээс харахад Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2022 оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан дансанд нь авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөрийн данс байна.

Оны эхэнд авлагын дансны үлдэгдэл 10,849.5 мянган төгрөг байснаас нэмэлт санхүүжилтийн авлагын 6,500.0 мянган төгрөгийг барагдуулсан, байгууллагын нярваар ажиллаж байсан А.Мөнхтогтохтой холбоотой 4,349.5 мянган төгрөгийн авлага барагдаагүй, 2023 оны 06 дугаар сард аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт аудитын албаас хийсэн хяналт шалгалтаар тус албан хаагчтай өвс тэжээлийн үнийн дутагдалд нэмж 6,043.2 мянган төгрөгийг тогтоож, нийт 10,392.7 мянган төгрөгийн авлагатай болсон байна. Тус авлагыг барагдуулах албан шаардлагыг төсвийн захирагчид хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Шинэжинст сумын Засаг дарга Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгчтэй 2023 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдөр "Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын газар зүйн нэрийн тодруулалт, мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажлын даалгавар"-ыг баталж, 20,000.0 мянган төгрөгийг Шинэжинст сумын ЗДТГ-аас шилжүүлэхээр заасан бөгөөд 2023 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдөр 9,900.0 мянган төгрөг шилжүүлэн ажлыг бүрэн хийж дуусаагүй байхад тайлант жилийн зардлаар тайлагнасан зөрчил аудитаар илэрч, санхүүгийн тайланд авлагаар залруулав.

Бараа материалын эхний үлдэгдэл оны эхний үлдэгдлээс 16,676.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, 192,711.2 мянган төгрөг болсон нь аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газраас 3 албан хаагчдад олгосон 8,898.6 мянган төгрөгийн хувцас, "Номгоны андууд" ХХК-аас үнэ төлбөргүй олгосон 9,739.9 мянган төгрөгийн өвс тэжээл, аж ахуйн материал 2,349.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө өмнөх оноос 724,433.6 мянган төгрөгөөр буурч 4,311,640.1 мянган төгрөг болсон нь төсвийн хөрөнгөөр 82,359.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан, Баянхонгор аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газраас 32,346.6 мянган төгрөгийн 2 мал угаалгын ванн, аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2023 оны 03 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/66 дугаар албан бичгээр 12,519.2 мянган төгрөгийн 2 сэргээгдэх эрчим хүчний тоног төхөөрөмжүүдийг орлогод авсан байна. Мөн аймгийн ИТХ-ын даргын 2023 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрийн 108 дугаар захирамжаар сумын хуучин Соёлын төвийн барилгыг 105,699.2 мянган төгрөгөөр орлогод авсан зэрэгтэй холбоотой байна.

Аймгийн ИТХ-ын Хуралдааны 2023 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 13/08 дугаар тогтоолоор 947,629.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан ба үүнээс 920,000.0 мянган төгрөг нь сэргээгдэх эрчим хүчний тоног төхөөрөмж байжээ.

Оны эхэнд өглөггүй байсан ба тайлант хугацаанд 2 албан хаагчдад 251.3 мянган төгрөгийн өглөгтэй гарсныг санхүүгийн тайланд бүртгэсэн байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл тайлант үеийн үр дүнгийн 394,205.3 мянган төгрөгөөр буурч, 3,052,801.9 мянган төгрөг болсон байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд орон нутгийн төсвөөс санхүүжих эх үүсвэрийг 642,292.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 53,200.2 мянган төгрөгөөр хасаж, төсвийг 589,091.8 мянган төгрөгөөр баталсан нь тавилга эд хогшил, урсгал засварын зардлыг бууруулан баталсантай холбоотой байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Оны эхэнд баталсан анхны төсвийг сумын ИТХ-ын хуралдааны 2023 оны 07 дугаар сарын 06-ны өдрийн 88 дугаар тогтоолоор 190,720.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 779,812.2 мянган төгрөгөөр баталж, 777,812.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс олгож, 2,000.0 мянган төгрөгийг өөрийн орлогоор оруулахаар төлөвлөжээ.

Тайлант онд тус байгууллага төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70106 (Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдах) хөтөлбөрийн арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр орон нутгийн төсвөөс баталсан 777,812.2 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн авч, өөрийн орлогоор 792,4 мянган төгрөгийг оруулан, гүйцэтгэлээр 736,088.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, зардлын хэмнэлтийн 42,515.9 мянган төгрөгийг оны эцэст орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	779,812.2	736,088.6	43,723.6	94.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	743,645.1	700,630.5	43,014.6	94.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	399,461.0	398,235.2	1,225.8	99.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	49,932.6	49,932.1	0.5	100.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,000.0	54,556.3	443.7	99.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	67,257.7	63,633.1	3,624.6	94.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	61,536.8	61,496.7	40.1	99.9
2107	Томилолт, зочны зардал	6,110.0	5,352.4	757.6	87.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	69,096.0	46,525.5	22,570.5	67.3
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,251.0	20,899.1	14,351.9	59.3

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын төсвийн хэлбэлзэл

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд тус байгууллагын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар Өмнөговь аймгийн Засаг даргын А/264 дүгээр захирамжаар Шинэжинст сумын нутагт отроор явж байгаа малчдыг эргэх зардалд 5,000.0 мянга, Статистикийн хэлтсээс мал тооллогын зардалд 942.3 мянга, “Хамтдаа шийдье аян” зохион байгуулах зардалд 740.7 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, өмнөх оны авлагын 6,500.0 мянган төгрөгийг барагдуулж орлогоор орж, түрээсийн төлбөрт 450.0 мянга, уул уурхайн барьцаа хөрөнгөд 3,375.0 мянга төгрөг орсон ба гүйцэтгэлээр 7,718.3 мянган

төгрөгийг зарцуулан, оны эцэст орон нутгийн орлогод 10,477.7 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Мөн хог хаягдлын хураамжийн орлогын төлөвлөгөөг биелүүлж ажиллах, менежментийг сайжруулж, төсвөөс зарцуулж буй хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлэх зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын ахлах аудитор Б.Должмаа гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор М.Алтантуяа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлгэх тухай албан бичгийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023.12.15-ны өдрийн 181 дүгээр албан бичгээр ирүүлж, санхүүгийн тайлан, аудитад шаардлагатай баримт материалыг 2024.01.25-ны өдөр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр тайлант жилийн батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны батлагдсан төсвийн 779,812.2 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 7,798.1 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 5,468.7 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тус байгууллагад завсрын аудитыг 2023.12.16-2023.12.17-ны өдрүүдэд гүйцэтгэж, аудитаар нийт 655,558.7 мянган төгрөгийн 12 зөрчил илэрч, зөвлөмж өгсөн бөгөөд оны эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийхэд завсрын аудитаар өгсөн зарим зөвлөмжийг бүрэн биелүүлсэн, холбогдох арга хэмжээг авсан байгаа тул хэрэгжилтийг тооцож, асуудлын бүртгэлээс хассан болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Нарангэрэл гүйцэтгэж, 2,578.0 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт тогтоож, 9,572.1 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 4. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	3	2,578.0	3	2,578.0	100
Албан шаардлага	5	9,572.1	5	9,572.1	100
Нийт дүн	8	12,150.1	8	12,150.1	

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын ЗДТГ-ын 2022.04.13-ны өдрийн А/94 дүгээр албан бичиг

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байгууллагын нярваар ажиллаж байсан А.Мөнхтогтохтой холбоотой өмнөх оны 4,349.5 мянга, 2023 оны 06 дугаар сард аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх СХАА-аас хийсэн хяналт шалгалтаар тус албан хаагчтай өвс тэжээлийн үнийн дутагдалд нэмж 6,043.2 мянган төгрөгийг тогтоосон байхад 10,392.7 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийн авлагыг барагдуулаагүй байгаа асуудлыг дараагийн аудитаар авч үзэх нь зүйтэй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 17,127.9 мянган төгрөгийн 4 алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад алдааг залруулсан байна. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд 2021 онд бүртгэсэн 53,900.0 мянган төгрөгийн 2 худаг, 2023 онд бүртгэсэн 12,519.0 мянган төгрөгийн Кантинар сэргээгдэх эрчим хүчийн ашиглах жилийг хасах 1 жилээр бүртгэснээс тухайн хөрөнгүүдэд элэгдэл тооцоогүй байгаа нь Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй тул санхүүгийн тайланд ашиглах жилийг оруулж залруулсан.
2. Уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдээс байршуулсан 1,445.0 мянган төгрөгийг туслах үйл ажиллагааны орлогоор бүртгэсэн байгаа нь Ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй тул санхүүгийн тайланд залруулсан.
3. Шинэжинст сумын Засаг дарга Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгчтэй 2023 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдөр "Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын газар зүйн нэрийн тодруулалт, мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажлын даалгавар"-ыг баталж, 20,000.0 мянган төгрөгийг Шинэжинст сумын ЗДТГ-аас шилжүүлэхээр зааж, 2023 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдөр 9,900.0 мянган төгрөг шилжүүлэн, ажлыг бүрэн хийж дуусаагүй байхад тайлант жилийн зардлаар тайлагнасан байгаа нь Ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн тайланд авлагаар залруулсан.
4. Шинэжинст сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангаас тендерийн үнэлгээний хорооны гишүүдэд олгосон урамшууллыг сумын ЗДТГ-аар дамжуулан олгохдоо нэг гишүүний урамшууллыг олгоогүй атлаа тайлант жилийн орлогоор бүртгэсэн байгаа нь Ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй тул санхүүгийн тайланд өглөгөөр залруулсан.

Аудитаар нийт 105,416.0 мянган төгрөгийн 5 зөрчил² илэрснээс 96,116.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 4 албан шаардлага өгч, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх талаар 9,300.0 мянган төгрөгийн дүн бүхий 1 зөвлөмжийг менежментийн захидлаар өглөө.

5.1 Албан шаардлага

1. Байгууллагын санхүүгийн тайланд 2019 онд бүртгэсэн 12,360.0 мянган төгрөгийн 206 тоо толгой ухна ишиг, 37,256.0 мянган төгрөгийн 519 тоо толгой мал амьтан бүртгэлтэй байгаа нь малын А дансаар баталгаажаагүй, завсрын аудитаар мал амьтан байхгүй гэсэн тайлбарыг албан бичгээр ирүүлсэн, 11 дүгээр сард мал амьтныг санхүүгийн тайлангаас хассан байсан байхад 12 дугаар сард хийсэн жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлээр байгаагаар тоолж, тооллогын комиссын гишүүд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.5 дахь “ Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4 дэх “Тооллогын комисс дараахь үүрэгтэй: эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах” гэснийг зөрчсөн, Оршин байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй мал амьтдын асуудлыг тодруулж, арга хэмжээ авч ажиллах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

2. Санхүүгийн тайлангийн бусад нөөц дансанд 2018-2022 онуудад 5 төсөл арга хэмжээний зураг төсвийн үнийн 46,500.0 мянган төгрөгийг бүртгэж, үүнээс 3 төсөл арга хэмжээний тендер зарлаж, хэрэгжсэн байхад зураг төсвийн үнийг суутган тооцож аваагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.5 дахь “ Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “Төсвийг зохистой удирдаж, авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэснийг хэрэгжүүлээгүй тул зураг төсвийн үнийг холбогдох гүйцэтгэгч байгууллагуудаас суутган тооцож авлагыг барагдуулах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

3. Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгааг тус байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлд тусгасан газартай тулган шалгахад Шинэжинст сумын ЗДТГ-т эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр олгосон 8 нэр бүхий газрыг санхүүгийн тайланд тусгаагүй, санхүүгийн тайланд 636 м2, 1504 м2 талбай бүхий газрыг илүү бүртгэсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.4 дэх “ Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна” гэснийг зөрчсөн байна.

4. Тусгай зориулалтын материал, бусад материалын тайланг гаргаж ирүүлээгүй, нярвын бэлтгэсэн бараа материалын тайлангийн сарын орлого, зарлагын дүн ерөнхий дэвтэр дэх дүнгээс зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.4 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна” гэсэн заалт болон УСНББОУС-16, УСНББОУС-18 стандартыг зөрчсөн тул бараа материалын тайланг анхан шатны баримтад үндэслэн үнэн зөв гаргах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус байгууллагын жилийн төсөвт хог хаягдлын хураамжийн зардалд тухайн жилд 25,137.6 мянган төгрөг баталж, хог хаягдлын гэрээг иргэнтэй байгуулж ажиллан, эхний 10 сарын байдлаар төсвөөс 12,800.0 мянган төгрөгийг олгосон байхад хог хаягдлын хураамжийн орлогоор 3,500.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, төсвийн үр ашгийг дээшлүүлэх талаар санаачилгатай ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх “Энэ хуулийн 5.1.3-т заасан санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх зарчмыг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ: төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэснийг мөрдөж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хог хаягдлын орлогын төлөвлөгөөг бүрэн биелүүлж, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох албан хаагчдад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл (мянган төгрөгөөр)

	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үндсэн хөрөнгөд 2021 онд бүртгэсэн 53,900,000 төгрөгийн 2 худаг, 2023.10.04-ний өдөр бүртгэсэн 12,519,000 төгрөгийн Кантинар сэргээгдэх эрчим хүчийг - 1 жилээр бүртгэсэн байна.	1	5,702.9	1	5,702.9			1	5,702.9				
Уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдээс байршуулсан 1,445.0 мянган төгрөгийг туслах үйл ажиллагааны орлогоор бүртгэсэн байна.	1	1,445.0			1	1,445.0	1	1,445.0				
Шинэжинст сумын Засаг дарга Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгчтэй 2023 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдөр "Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын газар зүйн нэрийн тодруулалт, мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажлын даалгавар"-ыг баталж, 20,000.0 мянган төгрөгийг Шинэжинст сумын ЗДТГ-аас шилжүүлэхээр заасан бөгөөд 2023 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдөр 9,900.0 мянган төгрөг шилжүүлэн ажлыг бүрэн хийж дуусаагүй байхад тайлант жилийн зардлаар тайлагнасан байна.	1	9,900.0			1	9,900.0	1	9,900.0				

Сумын ОНХС-аас тендерийн үнэлгээний хорооны гишүүдэд олгосон урамшууллыг сумын ЗДТГ-аар дамжуулан олгосон бөгөөд нэг гишүүний урамшууллыг тайлант жилийн орлогоор бүртгэсэн байна.	1	80.0			1	80.0	1	80.0				
Дүн	4	17,127.9	1	5,702.9	3	11,425.0	4	17,127.9	0	0	0	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл (мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Байгууллагын санхүүгийн тайланд 2019 онд бүртгэсэн 12,360.0 мянган төгрөгийн 206 тоо толгой ухна ишиг, 37,256.0 мянган төгрөгийн 519 тоо толгой мал амьтан бүртгэлтэй байгаа нь малын А дансаар баталгаажуулсангүй, завсрын аудитаар мал амьтан байхгүй гэсэн тайлбарыг албан бичгээр ирүүлсэн атлаа оны эцэст хийсэн тооллогоор байгаагаар тоолж, тооллогын комиссын гишүүд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан байна.	1	49,616.0			1	49,616.0						
Бусад нөөц дансанд 2018-2022 онд бүртгэсэн 5 төсөл арга хэмжээний зураг төсвийн үнийн 46,500,000 төгрөгийг бүртгэж, үүнээс 3 төсөл арга хэмжээний тендер зарлаж, хэрэгжсэн байхад зураг төсвийн үнийг суутган тооцож аваагүй байна.	1	46,500.0			1	46,500.0						

Шинэжинст сумын ЗДТГ-т эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр олгосон 8 нэр бүхий газрыг санхүүгийн тайланд тусгаагүй, санхүүгийн тайланд 636 м2, 1504 м2 талбай бүхий газрыг илүү бүртгэсэн байна.	1	-			1	-						
Хог хаягдлын хураамжийн зардалд тухайн жилд 25,137,0 мянган төгрөг баталж, олгосон байхад хог хаягдлын хураамжийн орлогоор 3,500.0 мянган төгрөгийг оруулсан байна.	1	9,300.0					1	9,300.0				
Тусгай зориулалтын материал, бусад материалын тайланг гаргаж ирүүлээгүй, нярвын бэлтгэсэн бараа материалын тайлангийн сарын орлого, зарлагын дүн ерөнхий дэвтэр дэх дүнгээс зөрүүтэй байна.	1	-			1	-						
Дүн	6	115,808.7	0	-	5	106,508.7	1	9,300.0	0	0	0	0

---oOo---

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар 182/1/АУСБ0238/БНА
2024/176/НА-СТА-ТМБ

Номгон

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Байгууллагын санхүүгийн тайланд 2019 онд бүртгэсэн 12,360,000 (Арван хоёр сая гурван зуун жаран мянган) төгрөгийн 206 тоо толгой ухна ишиг, 37,256,000 (Гучин долоон сая хоёр зуун тавин зургаан мянган) төгрөгийн 519 тоо толгой мал амьтан бүртгэлтэй байгаа нь малын А дансаар баталгаажуулж, завсрын аудитаар мал амьтан байхгүй гэсэн тайлбарыг албан бичгээр ирүүлсэн, 11 дүгээр сард мал амьтныг санхүүгийн тайлангаас хассан байсан байхад 12 дугаар сард хийсэн жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлээр байгаагаар тоолж, тооллогын комиссын гишүүд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.4 дэх "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4 дэх "Тооллогын комисс дараахь үүрэгтэй: эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах" гэснийг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан

5040551

D/2024-ASH

шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.1 дэх “нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох стандарт, хууль тогтоомжийн дагуу зохих ёсоор хөтөлж, баталгаажуулаагүй”, 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Байгууллагын санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй 49,616,000 (Дөчин есөн сая зургаан зуун арван зургаан мянган) төгрөгийн мал амьтдын асуудлыг тодруулж, арга хэмжээ авч ажиллан зөрчлийг арилган, нотлох баримтыг FAS системд оруулж, нотлох баримтыг 2024 оны 05 дугаар 20-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх¹

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн, нягтлан бодох бүртгэлд тавих хяналтыг сайжруулж ажиллахыг Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Л.Батхуяг, нягтлан бодогч Х.Доржсамбуу нарт даалгав^{2,3}.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Б.МӨНХБАТ

АХЛАХ АУДИТОР:

Б.ДОЛЖМАА

¹ Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

² Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 “Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана.”

³ Монгол улсын ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”-ын 5.5 “Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй”

⁴ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар 183/2/АО560238/БНА
2024/176/АА - ОА - ТУЗ

Номгон

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Санхүүгийн тайлангийн бусад нөөц дансанд 2018-2022 онуудад 5 төсөл арга хэмжээний зураг төсвийн үнийн 46,500,000 (Дөчин зургаан сая таван зуун мянган) төгрөгийг бүртгэж, үүнээс 3 төсөл арга хэмжээний тендер зарлаж, хэрэгжсэн байхад зураг төсвийн үнийг суутган тооцож аваагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.5 дахь “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “Төсвийг зохистой удирдаж, авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэснийг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

5040552

D/2024-ASH

1. Байгууллагын санхүүгийн тайланд нөөц дансанд бүртгэлтэй 46,500,000 (Дөчин зургаан сая таван зуун мянган) төгрөгийн зураг төсвийн үнийг холбогдох гүйцэтгэгч байгууллагуудаас суутган тооцож авлагыг барагдуулан зөрчлийг арилгаж, нотлох баримтыг FAS системд оруулж, нотлох баримтыг 2024 оны 05 дугаар 20-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх¹

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн, нягтлан бодох бүртгэлд тавих хяналтыг сайжруулж ажиллахыг Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Л.Батхуяг, нягтлан бодогч Х.Доржсамбуу нарт даалгав^{2,3}.

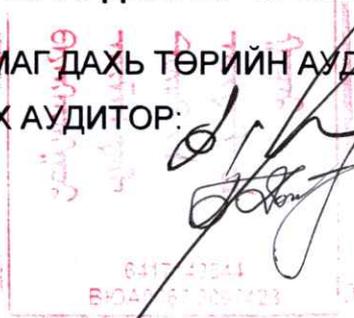
АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН⁴:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Б.МӨНХБАТ

АХЛАХ АУДИТОР:

Б.ДОЛЖМАА

¹ Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

² Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

³ Монгол улсын ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 5.5 "Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй"

⁴ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар 184/3/АОСБО233/БАА
2024/176/НА - ОТА - ТМБ

Нөмрөн

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгааг тус байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлд тусгасан газартай тулган шалгахад Шинэжинст сумын ЗДТГ-т эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр олгосон 8 нэр бүхий газрыг санхүүгийн тайланд тусгаагүй, санхүүгийн тайланд 636 м², 1504 м² талбай бүхий газрыг илүү бүртгэсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна” гэснийг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

5040556

D/2024-ASH

1. Байгууллагын санхүүгийн тайланд газрыг бүртгэн зөрчлийг арилган, нотлох баримтыг FAS системд оруулж, нотлох баримтыг 2024 оны 04 дүгээр сарын 30-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх¹

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн, нягтлан бодох бүртгэлд тавих хяналтыг сайжруулж ажиллахыг Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Л.Батхуяг, нягтлан бодогч Х.Доржсамбуу нарт даалгав^{2,3}.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Б.МӨНХБАТ

АХЛАХ АУДИТОР:

Б.ДОЛЖМАА

¹ Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

² Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

³ Монгол улсын ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 5.5 "Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй"

⁴ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар 185/4/АУСБ0238/БНН
2024/17С/НА - СТА - ТМБ

Нөмгөн

ЗӨРЧИЛ АРИЛГАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй тусгай зориулалтын материал, бусад материалын тайланг нярав гаргаж ирүүлээгүй, нярвын бэлтгэсэн бараа материалын тайлангийн сарын орлого, зарлагын дүн ерөнхий дэвтэр дэх дүнгээс зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар 13.4 дэх "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна" гэсэн заалт болон УСНББОУС-16, УСНББОУС-18 стандартыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх "хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

5040561

D/2024-ASH

1. Тусгай зориулалтын материал, бусад материалын тайланг тайланг анхан шатны баримтад үндэслэн үнэн зөв гаргаж, зөрчлийг арилган, нотлох баримтыг FAS системд оруулж, нотлох баримтыг 2024 оны 05 дугаар 20-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх¹

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн, нягтлан бодох бүртгэлд тавих хяналтыг сайжруулж ажиллахыг Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Л.Батхуяг, нягтлан бодогч Х.Доржсамбуу нарт даалгав^{2,3}.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Б.МӨНХБАТ

АХЛАХ АУДИТОР:

Б.ДОЛЖМАА

¹ Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

² Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

³ Монгол улсын ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 5.5 "Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй"

⁴ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно